

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรมะ เพราะธรรมะนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ค้นคว้ามากกว่าจะได้เป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สูดขอดมาก แสวงหา
ขนาดไหนนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาช่วงค้นคว้าช่วงแสวงหา ๖ ปี องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมบุกสมบันมามหาศาล ทำทุกกริยา ทำทุกกริยาเพราะอะไร ทำ
ทุกกริยาเพราะสมัยนั้นเขาเชื่อถือกันอย่างนั้น เพราะเขาเชื่อถือกันอย่างนั้น

คนจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอดสาหะ องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าก็ได้ประพฤติปฏิบัติมาแล้วทั้งนั้น แต่เป็นเรื่องทางโลกใจ เพราะธรรมมันเหนือ
โลก ธรรมไม่ใช่โลก อยู่กับโลกนี้แหละ เราเกิดมาเกิดจากพ่อจากแม่ เกิดจากพ่อจากแม่ ร่างกาย
ออกมาจากท้องพ่อท้องแม่ แต่หัวใจของเรา หัวใจของเรามันเกิดจากเวรจากกรรม เพราะมีเวรมี
กรรมมันถึงมาเกิดใจ

นี่ใจ เราเกิดมา เกิดมาจากท้องพ่อท้องแม่ เรามีกายกับใจๆ เรื่องของโลกก็เรื่องของปัจจัย
๔ เครื่องอาศัยนี้แหละ แต่เรื่องของธรรมะๆ เรื่องของหัวใจใจใจ ถ้าเรื่องหัวใจ องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าหรือค้นพยายามประพฤติปฏิบัติมาจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าสั่งสอนพวกเราไว้ใจ อย่าเบียดเบียนตนและผู้อื่น อย่าเบียดเบียนตน อย่าเบียดเบียนตน
แล้วอย่าเบียดเบียนผู้อื่นด้วย ถ้าเราไม่เบียดเบียนตน ไม่เบียดเบียนตนอย่างไร

ถ้าไม่เบียดเบียนตน คุณิ คนที่กิเลสหนาปัญญาหยาบ ถ้าไม่เบียดเบียนตนกินนอนอยู่บ้าน
นอนสบาย ไม่เบียดเบียนตนแล้วจะได้ธรรมะมา มันเป็นไปได้หรือไม่ได้หรือ ไม่เบียดเบียนตนๆ ไม่
เบียดเบียนตนเพราะว่าเราทำแต่สิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยเข้ามาสู่ร่างกายเรานี้ใจ ไม่เบียดเบียนตนๆ
กินเหล้าเมายานี้เบียดเบียนตน คุณิ การกินอาหาร อาหารขยะกินไปแล้วก็เป็นโรคอ้วน สิ่งต่างๆ
เบียดเบียนตนทั้งนั้นนะ

ถ้าไม่เบียดเบียนตนๆ มันต้องมีสติปัญญาไง การไม่เบียดเบียนตนมันต้องมีสติปัญญา มันต้องฝึกฝนขึ้นมา เราไม่เบียดเบียนตนๆ ถ้าไม่เบียดเบียนตนแล้ว คุณติ ตอนเช้าเขาออกกำลัง ภาย เขาได้เหงื่อไหลไคลย้อยมา คนที่เขาไปวัดไปวาเขารักษาหัวใจของเขา สิ่งนี้เป็นประโยชน์

สิ่งที่เป็นประโยชน์ คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์นะ เวลาองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่ คุณติ หมอชีวกโกมารภัจจ์จะชวนอชาตศัตรู เพราะ อชาตศัตรูไปเชื่อเทวดาทัด แล้วด้วยความเชื่อ ด้วยความเชื่อของเขา ด้วยความโลภ ก็ได้ไปฆ่าพ่อ มีความทุกข์แสนใจ ความทุกข์แสนใจ มีแต่ความเศร้าหมองใจ ใครๆ นับถือศาสนาใด ถือ อาจารย์ใดก็พยายามจะชวนไปๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ใจ

แต่สุดท้ายแล้วหมอชีวกๆ ไปอธิบายให้ฟัง หมอชีวกๆ อชาตศัตรูเชื่อหมอชีวกๆ ก็ไปกับ หมอชีวกๆ ใจ พอไปกับหมอชีวกๆ เพราะเป็นกษัตริย์ไซ้ใหม่ คุณติ ฆ่าพ่อมาเพื่อแย่งอำนาจมา ใจ เวลาไปกับหมอชีวกๆ เข้าไปในวัด ไปที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับอยู่ มันมืด ก็คิดว่า เอ๊ะ! หมอชีวกๆ จะลวงเรามาแย่งอำนาจซ้อนหรือเปล่า จะลวงเรามาฆ่าหรือเปล่า พอหันมาจะทำร้ายหมอชีวกๆ นะ หมอชีวกๆ บอกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่ องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่ นี่เดินจงกรมอยู่ หมอชีวกๆ เข้าไปกราบองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการพยายามทำใจของอชาต ศัตรูให้เบาบางๆ

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรม พุทธกิจ ๕ ไม่เบียดเบียนตนๆ ไซ้ ใหม่ ภารกิจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามหาศาลขนาดนั้น ไม่เบียดเบียนตนหรือ ไม่ เบียดเบียนตนหรือ ไม่เบียดเบียนตนคือไม่เอากิเลสเข้าใส่หัวใจใจ ไม่เบียดเบียนตนใจ แล้วไม่ เบียดเบียนผู้อื่นใจ ถ้ามันมีกรรมะในหัวใจมันจะไปเบียดเบียนใครได้ละ เพราะอะไร เพราะมัน เห็นโทษเห็นภัยใจ

ความเห็นโทษเห็นภัยด้วยความพลั้งเผลอ ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ด้วยความเข้าใจผิด มันทำให้ชีวิตเราลุ่มๆ ดอนๆ ชีวิตเราทุกข์ยากเพราะความเห็นอย่างนี้ นี่มันเบียดเบียนตน เบียดเบียนเพราะกิเลสมันเบียดเบียนใจ ถ้าไม่เบียดเบียนตน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น โดยกิเลสตัดหา

ความทะยานอยาก ไม่เบียดเบียนตนกินนอนเป็นตะเข้อาบแดดเลย ไม่เบียดเบียนตน ไม่เบียดเบียนตน

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เกิดมาชีวิตหนึ่งมีโอกาสได้สร้างคุณงามความดี ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในห้างสรรพสินค้า ใครเข้าไปในห้างสรรพสินค้านั้นจะได้มากน้อยขนาดไหน นี่เกิดมาชาติหนึ่ง เกิดมาชาติหนึ่งเราจะมีคุณงามความดีมากน้อยแค่ไหน คุณงามความดีของเราใจ คุณงามความดีที่เกิดในชาติปัจจุบันนี้มันก็มาจากอดีตทั้งนั้นนะ มันมาจากการสร้างสมมา เพราะมันมาจากการสร้างสมมา สันดาน สันดานที่มันฝังหัวใจมา พันธุกรรมของจิตๆ ที่มันฝังหัวใจนี้มา ถ้าหัวใจนี้มา มันมีมุมมอง มีทัศนคติ มันฝังมากับใจนี้เลย เวลา สันดาน สันดานเป็นแบบนี้แหละ

เวลากิเลสตัดหาความทะยานอยากนั้นมันอีกเรื่องหนึ่งนะ กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันเกิดขึ้นมาในหัวใจ แล้วมันสามารถชำระล้างได้ไง แต่ชำระล้างได้ สันดานก็ยังเป็นสันดานอยู่ อย่างนั้นนะ นี่ใจ สิ่งที่เราสร้างมาๆ มันสร้างมาอย่างนั้น แล้วเวลาพอมาตัดมาแย้งกันใจ อภิชชาตบุดร บุตรที่ดีกว่าพ่อกว่าแม่ อภิชชาตบุดรก็องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ สามารถตรัสรู้เป็นศาสดา ไปเอาพระเจ้าสุทโธทนะเป็นพระอรหันต์ สามเณรอาหุลเป็นพระอรหันต์ เอนางพิมพาเป็นพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์ๆ หมดเลย ให้พ้นจากทุกข์ๆ นี่ใจ เป็นผู้นำที่ดี เป็นผู้นำที่พาออกจากวัฏฏะ

แต่ทางโลกเขาก็ผลแก่นั่นแหละ ถ้าพึงธรรมๆ พึงธรรมตอกย้ำลงที่นี้ใจ ถ้าไม่เบียดเบียนตนๆ ไม่เบียดเบียนตนก็ต้องขวนขวายใจ ไม่เบียดเบียนตน คุณ คุณครูบาอาจารย์ของเราเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไม่เบียดเบียนตน อดนอนผ่อนอาหารจนหนังหุ้มกระดูก พอหนังหุ้มกระดูกเพราะพอใจใจ พอใจว่าเราจะเอาชนะหัวใจของเราใจ นี่เราพ่ายแพ้ก็พ่ายแพ้กิเลสในใจของเราใจ ถ้าเอาชนะๆ เอาชนะกิเลสในหัวใจของเราใจ ถ้าจะเอาชนะมันได้นะ ต้องบั่นทอนกิเลส ไม่ให้กิเลสมีอำนาจใจ

นั่งสมาธิก็ไม่ได้ จะทำอะไรไม่ได้สักอย่าง เวลาจะทำชั่วได้ทั้งนั้น เวลาจะสำมะเลเทเมาได้หมด เวลาจะทำคุณงามความดีอะไรก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้ ถ้าทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดี แสวงหาสิ่งที่ดีงามใจ อย่างนี้มันเบียดเบียนหรือ อย่างนี้ คุณ คุณครูบาอาจารย์ของเราออกกำลังกายตอนเช้า เขาออกกำลังกายกันทุกวันๆ ร่างกายเขาสมบูรณ์ เขาไม่โอดไม่โอยใจ ไอ้คนนอนอยู่บ้านให้

ลูกหลานมันคอยพุงไป ต้องขอร้องเขา ไอ้คนที่เขาออกกำลังกายเขาเดินปลิวเลย เพราะอะไร เพราะเขาทำของเขา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราจะเอาคุณงามความดีของเรา เราจะไม่เบียดเบียนหัวใจของเรา เราต้องขยันหมั่นเพียรก่อน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำทุกรกิริยา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพาศปฏิบัติมา ๖ ปี เบียดเบียนไหม อันนั้นโดยความที่ยังไม่มิตระหองระแหงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังไม่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มันก็ยังไม่มีความเข้าใจผิด มีความหลงผิดอยู่ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้เองขึ้นมา บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวกขยญาณ วิชชา ๓ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลามันเป็นขึ้นมา มันเป็นขึ้นมาในหัวใจ มันเป็นนามธรรม

บุพเพนิวาสานุสติญาณ เอาสมองไปจำมาใช้ใหม่ เอาเลือดเนื้อเชื้อไขนี้ไปสืบก้นหรือ มันก็ต้องเอาจิตสิ ปฏิสนธิจิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันเคยเกิดเคยตายมา ข้อมูลมันซ้าอยู่ที่นั่นไง เวลาขึ้นไปตั้งแต่พระเวสสันดร ไปมันรู้มันเห็นไปหมด เพราะตัวเองเป็นคนเกิดเอง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการมา “เราเคยเป็นพระเวสสันดร เราเคยเป็น”

คำว่า “เราเคยเป็น” คือชาติที่แล้ว เราไม่ได้เป็นพระเวสสันดร เราเป็นเจ้าของสิทธิ์ดละ เราเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในปัจจุบันนี้เป็นศาสดา ในปัจจุบันนี้คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้เป็นใดๆ ทั้งสิ้น แต่จิตดวงนี้มันเคยเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ พันธุกรรมของมันได้ตัดแต่งของมันมา นี่ไง บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ จุตูปปาตญาณ ถ้ายังไม่สิ้นกิเลสมันต้องเกิดไปข้างหน้า จะเกิดเป็นอะไรด้วยเวรด้วยกรรมทั้งนั้นนะ ถ้าเวรกรรมมันส่งเสริมไปมันก็ไป แต่นี่มันไปไม่ได้แล้ว ในปัจจุบันอาสวกขยญาณทำลายแล้วมันไม่มีเชื่อไม่มีใจมันจะไปไหนล่ะ มันไปไหนไม่ได้นี่ไง

นี่ไง เวลาจะตรัสรู้ ตรัสรู้ขึ้นมา ตรัสรู้กลางหัวใจนี้ เวลาเราทุกข์เรายากขึ้นมาเราก็ทุกข์ยากในหัวใจนี้ เวลาเราสงสัย เราก็สงสัยในหัวใจนี้ไง ไม่เบียดเบียนตนๆ แล้วทำอะไรล่ะ ไม่เบียดเบียนตนก็ต้องมีสติปัญญาไง ไม่เบียดเบียนตนมันก็มีสติ

ถ้ามีศีลมารักษาของเรา มีศีลมีธรรมของเรานะ ไม่เอาสิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยเข้ามาในหัวใจนี้ ใจ แล้วขยันหมั่นเพียรขึ้นมาใจ มนุษย์เราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ

ความอูตสาหะ ความเพียรของเรา ความเพียรชอบ ถ้าความเพียรไม่ชอบ ดูความเพียรที่ไม่ชอบ มันก็เหลวไหล ความเพียรที่ไม่ชอบ ความเพียร

เวลาปฏิบัติบูชาๆ เราปฏิบัติบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การประพฤติปฏิบัติของเรา เพราะเรายังรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เรายังไม่รู้เท่าทันกิเลสของเรา กิเลสของเรามันเห็นแก่ตัวทั้งนั้นนะ มักง่ายแล้วไม่เคยได้ประสบความสำเร็จ มักง่าย ทำเอาแต่ใจของตน เอาใจของตนก็เอาใจกิเลสไป ทำสิ่งใดกิเลสมันเฟื่องฟู โอโฮ! ทำอย่างนี้แล้วดี มันพอใจ ถ้ามันพอใจ มันพาทำไป แต่ถ้ามันไม่พอใจมันขัดแย้งไปทั้งนั้นนะ ถ้าไม่พอใจนะ

แต่ถ้ามันทำตามความเป็นจริง มันไม่ใช่พอใจและไม่พอใจ มันเป็นมรรคเป็นผล เหตุและผลสมมูลของมัน ความสมมูลพอดี นี่ไง ทางสายกลาง ทางสายกลางขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือความสมมูลพอดี ไม่ตกไปข้างใดข้างหนึ่ง

ไอ้เราก้ทางสายกลางก็วัดเลยเมตรหนึ่ง ตรงกลาง ๕๐ เซ็นต์นั่นแหละตรงกลาง นี่ไอ้มันเป็นความคาดหมาย ทางสายกลางๆ มันคาดหมายทั้งนั้นนะ ไอ้กลางแอบอ้าง ไอ้กลางจี้เกียจ ไอ้กลางไม่รับผิชอบ ไอ้กลางไม่เอาไหนเลย

แต่ของเรา เราทำมันจะสุดโต่งไปอย่างไรถ้าเรามีสติปัญญาเราก้ใช้ปัญญาของเรา ใช้ปัญญาของเรา ทำอย่างนี้แล้วมันไม่ได้ผล ทำอย่างนี้แล้วมันไปพอใจ มันไปนอนจมอยู่อย่างนั้น มันไม่ใช่ มันไม่ใช่ ไม่ใช่เพราะอะไร ไม่ใช่เพราะชีวิตนี้มันสั้นนัก ชีวิตนี้หายใจเข้าไม่หายใจออกมันก็ตาย เวลาตายไปแล้วก็ไปพะว้าพะวังว่าตายแล้วจะไปไหนต่อ

สิ่งที่ในปัจจุบันนี้ ปัจจุบันนี้หูตาสว่าง หูตาสว่างเพราะอะไร เพราะเราเป็นชาวพุทธไง เวลาชาวพุทธ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไป มีครูบาอาจารย์คอยชี้เข้ามาในหัวใจนี้ไง ถ้ามันจะเป็นมรรคเป็นผลขึ้นมา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ ถ้ามันเป็นจริงมันต้องเป็นจริงอย่างนั้น มันจริงอย่างนั้นเพราะอะไร มันจริงอย่างนั้น วิชชา ๓ มันมีมรรคมีผลเข้าไปในหัวใจนั้นไง เพราะมันมีเชื่อมีใจ เพราะมันมีวิชาในหัวใจนั้น เวลามันเป็นจริงๆ มรรคญาณที่มันเกิดเข้าไป ภาวนามยปัญญามันไปพลิกแพลงในหัวใจนั้นนะ มันจะไปแก้ใจนั้นไง ที่เราประพฤติปฏิบัติกันมากก็เพื่อปฏิบัติเหตุนี้ไง

ถ้าจะไม่เบียดเบียนคนมันก็ต้องไม่มีโรคไม่มีภัย เราถึงไม่เบียดเบียนคน แล้วไม่เบียดเบียนคนแล้วจะไม่เบียดเบียนผู้อื่นเลย การแสวงหาที่แสวงหาเพื่อมรรคผลอันนี้ แล้วถ้ามันมีมรรคผลอันนี้มันจะไปแสวงหาอะไรอีก ถ้ามันจะแสวงหาอยู่มันก็ไม่ใช่นะสิ ถ้ามันไม่แสวงหาเลย ทำไมถึงไม่แสวงหาละ มันไม่แสวงหาเพราะมันพอของมันอยู่แล้วไง ถ้ามันพออยู่แล้ว ที่ไหนก็ได้

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วิหารธรรม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ “อานนท์ ไป เก็บของ เราจะไปปรินิพพาน”

ไปถึง นายจุนทะนิมนต์ไว้ก่อน ไปฉันท่านายจุนทะนะ พอฉันท่านายจุนทะเสร็จแล้วมันเสียดท้องเพราะอาหารมันย่อยไม่ได้ไง แล้วก็กลัวว่าถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา เขาก็จะไปโทษจุนทะ ก็สั่งพระอานนท์ไว้ “อานนท์ เวลาถ้าใครเขาจะมากล่าวโทษนายจุนทะว่าเพราะฉันอาหารของนายจุนทะแล้วอาหารเป็นพิษ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไป เธอจงประกาศนะ ปกป้องนายจุนทะไว้ เพราะอะไร เพราะอาหาร ๒ คราว คราวหนึ่งเราฉันอาหารของนางสุชาดา เราถึงซึ่งกิเลสนิพพาน กิเลสในหัวใจตายหมด แล้วเราฉันอาหารของนายจุนทะวันนี้เราจะถึงขั้นนิพพาน ธาตุ ๔ และขันธ ๕ เราจะละทิ้งในวันนี้”

“บุญที่ ๒ คราวในพระพุทธศาสนาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดมีอยู่สองคราว คราวหนึ่งคือเราฉันอาหารของนางสุชาดา เราถึงซึ่งกิเลสนิพพาน คือกิเลสตายไป ฉันท่านปฏิบัติจนกิเลสสิ้นไปวันนี้เราฉันของนายจุนทะ คินนี้เราจะต้องตายไป ตายจากธาตุ ๔ และขันธ ๕ นี้ไป บุญมีอยู่ ๒ คราว เธอจงบอกไว้ อย่าให้ประชาชนเขาไปกล่าวโจมตีนายจุนทะ”

นี่เวลาเดินไปเพื่อจะไปนิพพาน เทศนาว่าการไปตลอดทาง พอไปถึงนางตั้นคูนนั้นนอนอยู่นั้น พระอานนท์ก็ละล้าละลังทีเดียวแหละ “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานแล้วจะทำอย่างไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต่อไปนายฉันทั้นนะเป็นผู้ที่พาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบวช เวลาเขามา เขาวางกล้ำ เขามาคอยวางอำนาจบาตรใหญ่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว นายฉันทั้นจะทำอย่างไร”

พระพุทธเจ้าบอกเป็นสเต็ปๆ สั่งไว้หมดเลย สุดท้ายแล้วก็ถึงเรื่องของพระอานนท์เอง พระอานนท์ไปกอดกลอนประตูล้อมให้อยู่ที่นั่นนะ “เราเป็นพระโสดาบัน ยังมีความทุกข์อยู่ใน

หัวใจ เรายังต้องมีคนสั่งสอนอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะปรินิพพานคืนนี้แล้ว แล้วใครจะสั่งสอนเรา” ด้วยความเคารพ ด้วยความบูชา ไปนั่งคร่ำครวญร้องไห้อยู่那儿

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระว่า “พระอานนท์ไปไหน”

“ไปนั่งคร่ำครวญอยู่那儿 ระลึกถึง”

“ไปตามพระอานนท์มา”

“อานนท์ เราบอกเธอไว้แล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับไปเป็นธรรมดา แม้แต่ชีวิตของเราก็ต้องสิ้นไปในคืนนี้ แต่เธอได้ทำคุณงามความดีไว้มาก เธอไม่ต้องทุกข์ใจ ในอีก ๓ เดือนข้างหน้าเราจะมีการทำสังคายนา เธอจะได้เป็นพระอรหันต์ในวันนั้น” นี่พยากรณ์ไว้หมดเลย

คำว่า “พยากรณ์ไว้หมด” เราจะบอกว่า เวลาคนจะตาย เราจะตาย เรามีแต่ความทุกข์ความยาก เราจะตายเรามีแต่ห้วงหาอาลัยอาวรณ์ แต่เนื่องจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน ทำแต่งงาน ทำแต่ประโยชน์โลก ไม่ได้ห้วงใยสิ่งใดเลย นี่หัวใจที่ยิ่งใหญ่ หัวใจที่ไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนผู้อื่น สร้างคุณประโยชน์ให้เขาด้วย สร้างแต่ประโยชน์ทั้งนั้น ถ้าไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนผู้อื่น ถ้าหัวใจที่มันสมบูรณ์แล้วไม่เบียดเบียนใครทั้งสิ้น เวลาทำประโยชน์ เวลาจะไปตายยังทำประโยชน์ทั้งวันเลย ใ้อีเราลองจะตายสิ มันตกใจไปหมดล่ะ

นี่พูดถึงว่า ถ้ามันเป็นจริงๆ ไม่เบียดเบียนตน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ถ้ามันสมบูรณ์แล้วมันจะเป็นแบบนี้ ถ้ามันยังไม่สมบูรณ์ เราก็ต้องพยายามของเราละ พยายามขวนขวายมีการกระทำของเรา เหมือนกับคนที่เขาเข้าใจเรื่องสุขภาพ เขาหมั่นออกกำลังกายของเขา เขาหมั่นดูแลร่างกายของเขา เราหมั่นรักษาหัวใจของเรา เราหมั่นรักษาคุณของเราใจ เราไม่เบียดเบียนตนและเบียดเบียนผู้อื่น แต่เราแสวงหาคุณงามความดีของเรา เราแสวงหาผลของเรา เราทำหัวใจเราให้เข้มแข็งขึ้นมา เราทำหัวใจเราให้มีสติปัญญาขึ้นมา เราจะไม่นั่งปล่อยปละละเลยให้กิเลสมันครอบงำใจ แล้วมันก็กัดกร่อนหัวใจ ไฟมันเผาเผา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ เวลาเราจะดูแลหัวใจของเรา เราชักพินออกๆ นี่เวลาดูแลหัวใจของเราก็จะเป็นสูตรสำเร็จใจ เหมือนมาม่า ใส่ภาชนะแล้วชงน้ำจะกินเลย

“ธรรมะ ศีล สมาธิ ปัญญา รู้แจ้ง รู้หมดเลย” ไม่มีหрок ไม่มีสูตรสำเร็จ เราต้องหมั่นเพียรของเรา สติเราก็ต้องฝึกหัดสติของเราขึ้นมา ฝึกสติขึ้นมาแล้วทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบแล้ว ฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ถ้าปัญญามันยังเป็นปัญญาโลกๆ เขาเรียกว่าโลกียปัญญา ถ้าปัญญามัน เจริญขึ้นมาก็เป็นจันทมยปัญญา ถ้ามันเกิดภาวนามยปัญญา เราก็จะรู้แจ้งของเรา เวลาเห็นจริง ของเราเป็นปัจเจก ตั้ง เป็นสันตภิฎฐิโกใจ มันเป็นการยืนยันกลางหัวใจนั้นใจ เราต้องพยายาม ฝึกฝนของเราใจ ฝึกฝนของเรา

พระพุทธรูปศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เวลารัตนตรัยของเรา พระพุทธ พระ ธรรม มันมีสังฆกรรมๆ มันไม่จี๊ดไม่ซี้ดหрок มันไม่หมดกาลหมดเวลาหрок มันเป็นปัจจุบัน ทั้งนั้นนะ มันอกาลิโก เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาศูธรรม มันปัจจุบันทั้งนั้นนะ ทุกข์ เวลาทุกข์มัน ทุกข์ในปัจจุบันนี้ เวลาทุกข์มันแผดเผาอยู่นี้ ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ต้องดับไป แต่มันดับไป ดับไปด้วยความเพียรใจ ความเพียรที่ไม่เบียดเบียนตนแล้วไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนตน คือเอาความสามะเลเทมาเข้ามาในตัวของตน ไม่เบียดเบียนผู้อื่นก็ไม่แวงกัดใครทั้งสิ้น ไม่ทำให้ ใครเดือดร้อน

ถ้ามันเป็นจริงๆ มันเป็นเรื่องอย่างนี้ไง มันเป็นเรื่องเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ขึ้นมาแล้ว วางธรรมและวินัยนี้ไว้ไง ในพระพุทธศาสนาเรา เห็นไหม ไม่เบียดเบียนตน และไม่เบียดเบียนผู้อื่นด้วย ยังช่วยเหลือเจือจานด้วย สิ่งใดที่ใครตกทุกข์ได้ยาก ถ้าเรามีกำลังทำ ได้ เราก็อยากจะทำ ถ้าเรายังทำของเราไม่ได้ เราก็มีน้ำใจ คิดถึงความทุกข์อันนั้น เราไม่ได้เจอ ความทุกข์อย่างนั้น เราไม่ได้เจอประสบการณ์อย่างนั้น แสดงว่าเราก็ยังมีบุญกุศลอยู่ อย่าเห่อเหิม ทะเยอทะยาน ให้มีสติปัญญาให้หัวใจของเราอยู่ในสติปัญญาของเรา รักษาหัวใจของเราไว้ เพื่อสังฆกรรมของเรา

ไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ให้หัวใจมันเห่อเหิมเหยียบย่ำเขาไปทั่ว แล้วก็ ไม่ให้มันหงอยเหงาหุดหู่จนทำอะไรไม่ได้ ให้รักษาของมัน ให้มันสมดุลของมัน ให้เป็นสมบัติ ของเราเอวัง